

POLİTİKA VE ÖTESİ

MEHMED KEMAL

Şiirle Düşünmek...

Bazı kişiler vardır, her şeyi şiirle düşünürler. Düz yazıya, resme, yontuya, müziğe el atsalar altından şiir çıkar. Bizim Nurer Uğurlu da bunlardan biridir. Kitap satarken bile şiir satar gibidir. Son günlerde birkaç şiir kitabı çıktı. Bu arada 'Sürekli Bir İlbahar'ı da araya sıkıştırmayı becerdi. Broy yayınlarından çıkan 'Sürekli Bir İlbahar' birkaç şairi içermektedir; bunlar Aragon, Nazım Hikmet, Mayakovski, Neruda, Yahya Kemal, Karacaoğlan ve Fuzullü'dür. Kitaba sevilen şairler üstüne deneme de denebilir. Zaten şairler birbirinin akrabası değil midir? Şiir seven kimin dağarcığına baksanız bu şairlerden biri çıkar. Ya şairler, onlar da herbiri bir şairin olsa bile birbirinin uzantısı gibidir.

*Her nefeste eyledik yüz bin günah
Bir günaha etmedik hiç bir gün âh*

*Kalem böyle çalınmıştır yazıma
Yazım kışa uymaz, kışım yazıma*

*Tövbe yarabbi hata rahına gittiklerime
Bilip ettiklerime, bilmeyip ettiklerime*

Sahrada benim Mecnun, dağlarda benim Ferhad

Şiirler art arda dizildi mi nasıl birbirlerini tamamlıyorlar. Nurer Uğurlu'nun kitabına adını verdiği ve Aragon'u anlatan sürekli bir ilbahar, şiirin güzelliği ve saltanatı içindir. Aragon için bir yanda partisi varsa, bir yanda da Elsa vardır. Siyaset ve şiir iki kardeştir. Atilla Tokatlı'nın Türkçesiyle dilimize kazandırılan Elsa'nın gözleri şöyledir:

*Öyle derin ki gözlerin içmeye eğildim de
Bütün ateşleri pırlıl pırlıl orada gördüm
Orada bütün ümitsizlikleri bekleyen ölüm
Öyle derin ki her şeyi unuttum içlerinde*

Bir başka şiirinde de, partisini anlatırken, 'Partim beni gözlerime, belleğime kavuşturdu' demez mi?

Nazım'ı anlatırken, Nazım ak bir güvercin gibi bir yerlerden uçar gelir, öteki şairler arasına konar. Nazım, aşk anlatılırken, bir aşk adamıdır. Ne kadar çok kadını sevmiş, ne kadar da çok kadın için şiir söylemiştir. Kınıyor muyum sanıyorsunuz? Hayır, kınamıyorum. Yalnız bunca aşkı bir ömre nasıl sığdırmış? Nazım'ın sevdiği kadınlar çok olmasına karşın, şiirleri yan yana getirilince sanki bir kadına yazılmış gibidir. Şiirlerdeki ilk kadın, son kadın mı oluyor? Yoksa son olan ilk mi? Nazım'ı ve aşklarını yıllardır öylesine ezberledik ki, artık hiçbirini bize yeni gelmiyor, kanıksadık...

Mayakovski ile Nazım'ın benzerliği yadsınamaz. Kimileri Nazım'ın ilk şiirlerinde Mayakovski'den etkilendiğini söylerler. Oysa Nazım, o yıllarda şairi tanımıyor, şiirlerini de okumamıştır. Dahası Rusça'yı da şiir okuyacak kadar bilmiyor. Mayakovski, 1917 Devriminin çocuğudur. Genç yaşta canına kıysa bile devrimin içindedir. Belki devrimci şiirler söylemedi ki ikisini birbirine yaklaştırmıştır. Şiirlerinin benzemesi buradan kaynaklanabilir. Elsa, Elsa'nın kız kardeşi Lili Brik, Mayakovski, Aragon, görüyorsunuz adlar ve serüvenler nasıl iç içe giriyor, birbirine karışıyor. Daha sonra gelecek olan Yahya Kemal için de böyle değil midir? Hazret Nazım Hikmet'in Deniz Okulunda edebiyat öğretmenidir. Sonra annesine vurulur, evlerine gelip gitmeye başlar. Dahası var şiirlerini düzelttiğini söyleyen de odur. Nazım ise ondan şiir öğrendiğini sakınmadan söyler. Yahya Kemal ise bütün has şairleri çekemez. Nazım'ın şair olmadığını söyleyecek kadar kıskançlığı uzatır.

Tuhaftır, Yahya Kemal, Cumhuriyet'ten sonra, hiçbir zaman Cumhuriyetçi olmadığı halde, onun nimetlerinden yararlanmıştı. Cumhuriyet hükümetinin birkaç kez büyükelçisi, birkaç dönem milletvekili olmuştur. Sordukları zaman, "Ne yapalım görev verdiler, yaptık" demiştir. Nazım Hikmet ise Kurtuluş Savaşı'nın en güzel destanlarından birini yazdığı halde, o dönemin politikasına ters düştüğü için yeni yönetimin hapisanelerinde yatmıştır. Şairlerden biri hapisanededir, birisi görev verdiler diyerek mevkilerin en doruk tepelerindedir. Bu çelişkiye Nurer Uğurlu parmak basmıyor mu? Şairler böyledir işte, sırasına göre dur durak bilmezler.

